

Biskop Tor Singsaas, kronikk i regionaviser, 26.07.2011:

Dialog om tro og verdier under Olsok

Etter den vanvittige terroren på Utøya og i Oslo er det mer påtrengende enn noensinne å føre samtaler om våre grunnleggende og umistelige verdier.

Utfordringen til biskop Gunnar Stålsett om å invitere til interreligiøs dialog om felles verdier på Stiklestad har vist seg høyst påkrevet.

Olavsfestdagene i Trondheim og Olsok på Stiklestad utfordrer hvert år til refleksjon over våre kristne verdier, og de felles verdier som alle må forpliktes på, for at et samfunn skal være bærekraftig. Det er unikt at festivaler så bevisst er verdibasert i sin selvforståelse, og som sterkt og tydelig ønsker å formidle disse.

Dette skyldes **de steder** disse festivalene har sitt utspring fra, som i en helt spesiell forstand er verdibasert for oss her i landet.

Stedets symbolkraft

Det er ikke likegyldig **hvorfra** et budskap blir ropt ut. Stedet kan gi budskapet ekstra tyngde og kraft. Dette særmerker de to stedene disse festivalene henter sin identitet fra, og som gir dem den sterke verdiforankringen. Når noe blir sagt fra **Nidarosdomen**, blir det hørt og lagt merke til langt utover våre grenser. Likeså fra **Stiklestad**. Det handler om viktige fortellinger og begivenheter som knyttes til disse stedene, og som har hatt avgjørende betydning for vårt lands historie, vår identitet og selvforståelse. Dette er steder som selv er bærere av et budskap som ingen kan utslette. Når vi kommer inn i Nidarosdomen, så begynner steinene straks å fortelle, og glassmaleriene fargelegger budskapet om Kristus og hans venn Olav. Når vi er på Stiklestad, taler kirke og kulturlandskap om det samme, om kristendommens nærvær i vårt land gjennom tusen år.

Vi utfordres alltid på nytt til å finne fram til selveste nerven i budskapet om Jesus Kristus. Etter at han kom til jord julenatt, ble alt forandret. Fra da av handler det om at menneskene i Jesus Kristus, Guds Sønn, møter et nådefullt nærvær av Ham som er opphavet til alt det skapte i tilværelsen. I vår tid utfordres vi særlig til å åpne opp for den rausket overfor alle mennesker som var et særkjenne ved Kristus. ”Den fremmede er din neste”, - også den som er kommet reisende til oss langt herifra. For det er ikke lenger rom og plass for henne og ham i deres eget land.

Majoritetskirkas ansvar og forpliktelse til dialog med andre kirke- og livssynssamfunn

Den norske kirke er majoritetskirke her hos oss med om lag 85 % av landets befolkning som medlemmer. Det påhviler dette kirkesamfunnet et særlig ansvar å invitere

minoritetskirken, de andre kirkesamfunnene, til økumenisk kontakt og fellesskap. Men det påhviler også Den norske kirke et ansvar som det største livssynssamfunn, å invitere annerledes troende fra andre religioner og livssyn til samtale, for å finne fram til felles verdier som må respekteres i et samfunn hvor vi skal leve sammen på tvers av tro og livssyn. Da må vi møtes ansikt til ansikt, for å forstå og respektere hverandre, og for at det skal skapes gjensidig forpliktelse oss i mellom. Det er når vi ikke møtes ansikt til ansikt som medmennesker at fordommer og fiendebilder får utvikle seg.

Når Den norske kirke inviterer til slik samtale, hva er da mer naturlig enn at det skjer på de av våre steder hvor vår kristne identitet er sterkest forankret. Her har det til alle tider vært ført samtaler om verdier, både innad i kirka, men og med annerledes troende. Uenighet og brytninger har kommet til syne. Vi blir utfordret til tydelighet på vårt eget. Det samme forventer vi av de vi samtaler med. Dersom vi som kristne blir utydelige på disse ”hellige stedene”, så fortsetter stedet i kraft av seg selv med ”levende” bygninger og kristent kulturlandskap å fortelle budskapet om Kristus. Derfor er det slik at disse ”hellige steder” heller er med å sikre forpliktelse i forhold til eget budskap og verdier, enn at ”stedet” mister sin kraft og troverdighet når vi her inviterer annerledes troende til samtale.

I Olsok i år er det både i Nidarosdomen og på Stiklestad planlagt samtaler omkring et brennbart tema i vår tid: ”Barndom i en grenseløs tid”. Enda mer høyaktuelt nå etter terroren på Utøya! Det vil bli en sterk utfordring til alle voksne, uansett tro og livssyn, om å ta ansvar i forhold til barn og unge i nærmiljø og storsamfunn. Stilt overfor slike store oppgaver, må vi snakke sammen på tvers av tros- og livssynsgrenser.

Den kristne kirke i dialog

Alltid har det vært viktig for den kristne kirke å samtale med annerledes troende. Apostelen Paulus sin berømte tale på Areopagos i Apostelgjerningene kap. 17 var begynnelsen.. Her fortelles at Paulus i sitt innerste rystes over å se at byen Athen var full av gudebilder. Religiøsiteten var sterkt synlig til stede. Han var monoteist, - trodde på en Gud. Men dette stimulerer ham til å føre en aktiv og intens samtale med de filosofer han møter. Denne samtalen til Paulus, har siden vært en viktig inspirasjonskilde til kirkas forståelse av møtet med annerledes troende. Den skjer i åpen samtale ansikt til ansikt. Paulus representerte minoriteten den gang. Ingen visste om, og hadde hørt evangeliet om Jesus Kristus. Med bakgrunn i egen erfaring som minoritet, har det vært en del av kristendommens vesen å gi rom for minoritetenes stemme, også de som tror annerledes. Den lutherske kirke har vært særdeles åpen for samtaler om gudstro og verdier med annerledes troende, ut fra et skapelsesteologisk perspektiv. Gud vil at alt det skapte skal leve sammen i **fred og forsoning** gjennom det menneskelige fellesskap i samfunnet.